

เรื่องราวหมายของคนที่

ผู้ใดเลี้ยงมารดาบิดาโดยธรรม
บัณฑิตย่อมสรรเสริญผู้นั้นในโลกนี้
เมื่อเขาละโลกไปแล้ว ย่อมบันเทิงในสวรรค์

เครื่องหมายของคนดี

๖๔

ทุกชีวิตที่เกิดมาในโลกนี้ ล้วนแสวงหาความสุข จึงต้องดิ้นรนไขว่คว้าหาสิ่งที่ตนคิดว่าจะทำให้เป็นสุขได้ไม่ว่าจะเป็นบ้าน รถยนต์ บุคคลอันเป็นที่รัก หรือหน้าที่การงานที่มั่นคง เมื่อได้สิ่งเหล่านี้มาครอบครองสมความปรารถนาแล้ว ตอนแรกๆ อาจจะมีความรู้สึกพึงพอใจ แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป สิ่งต่างๆ ก็เสื่อมสลายลง ความสุขที่เคยมีก็จางหาย คงเหลือไว้เพียงความทุกข์ทรมาน เมื่อเป็นเช่นนี้ แสดงว่าสิ่งภายนอกที่เราเคยแสวงหามานั้น ไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง เพราะความสุขที่แท้จริงต้องยั่งยืน มั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลง เราปรารถนาเมื่อไร ก็ให้ความสุขได้เมื่อนั้น ซึ่งผู้รู้ทั้งหลายค้นพบว่า แหล่งกำเนิดแห่งความสุขที่แท้จริง อยู่ภายในตัวของเรานี้แหละ ตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ และเข้าถึงได้ด้วยการทำให้หยุดนิ่ง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน มาตุโปสกสูตร ว่า

“ผู้ใดเลี้ยงมารดาบิดาโดยธรรม บัณฑิตย่อมสรรเสริญผู้นั้นในโลกนี้ เมื่อเขาละโลกไปแล้ว ย่อมบันเทิงในสวรรค์”

บิดามารดาเป็นบุพการีชนที่เราทุกคนต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และหมั่นหาโอกาสตอบแทนพระคุณอันยิ่งใหญ่ของท่านให้ได้ เพราะผู้รู้อุปการคุณที่บิดามารดามอบให้ด้วยใจบริสุทธิ์แล้ว กระทำการตอบแทนพระคุณท่าน บัณฑิตเรียกว่า

เครื่องหมายของคนดี

๖๕

คนมีความกตัญญูทุกเวที เป็นผู้มีคุณธรรมสูงส่ง นับว่าเป็น
อภิชาตบุตร เป็นลูกแก้ว เกิดมาแล้วยังใฝ่ติดตามดาให้แซมขึ้น
เบิกบาน การที่ลูกๆ หาโอกาสตอบแทนพระคุณท่านเป็นประจำ
สม่ำเสมอ ถือว่าเข้าถึงความเป็นผู้ที่หาได้ยากยิ่งในโลก

อันที่จริงคุณธรรม คือ ความกตัญญูนี้ สามารถทำให้
เกิดขึ้นในจิตใจของทุกๆ คนได้ ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ อยู่
ในเพศภาวะใด หรือสภาพใดก็ตาม หากได้ตระหนักในคุณความดี
ของผู้อื่นอยู่เสมอ มองให้เห็นคุณค่าของทุกๆ คน ที่ถ่ายทอดสิ่ง
ที่ดีงามมาสู่ตัวเรา คุณธรรมนี้จะเจริญงอกงามขึ้น เช่นถ้าเป็น
ศิษย์ให้รู้คุณของครูอาจารย์ หากเป็นลูกก็ให้รู้คุณของบิดามารดา
ถ้าใครมีคุณธรรมอย่างนี้อยู่ในใจแล้ว จะเป็นที่เคารพศรัทธา ได้
รับการยกย่องสรรเสริญจากมนุษย์ และเทวดาทั้งหลาย

*ดังเรื่องของพระบรมโพธิสัตว์ เมื่อครั้งเสวยพระชาติเป็น
โสณกุมาร ในพระชาตินั้น ได้มาบังเกิดในตระกูลพราหมณ์-
มหาศาล ท่านมีน้องชายชื่อว่า “นันทกุมาร” เมื่อเจริญวัยขึ้น
พ่อแม่ปรึกษากันว่า จะให้ลูกทั้ง ๒ ครองเรือนเพื่อสืบสกุลต่อไป
แต่โสณกุมารกลับบอกกับพ่อแม่ว่า “ลูกยังไม่อยากจะนึกถึง
เรื่องการมีครอบครัว อยากจะอยู่ปรนนิบัติรับใช้คุณพ่อคุณแม่

เครื่องหมายของคนดี

๖๖

ไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่ เมื่อคุณพ่อคุณแม่ล่วงลับไป ลูกจะ
ออกบวชแสวงหาโมกขธรรม” ส่วนนั้นทกุมารซึ่งเป็นน้องชาย
ก็มีความคิดเช่นเดียวกับพี่ชาย

เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนี้ คนทั้ง ๔ จึงตัดสินใจออกบวช
อาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์ ดาบสผู้เป็นลูกทั้ง ๒ ก็ได้ช่วยกันบำรุง
บิณฑบาต ตั้งแต่ตื่นเช้ามืดก็จัดเตรียมไม้ชำระฟัน และน้ำล้างหน้า
ปัดกวาดเสนาสนะ ให้สะอาดร่มรื่น แล้วออกไปหาผลไม้ ที่มีรส
อร่อยมาให้บิณฑบาตบริโภค ถึงยามเย็นก็ต้มน้ำอุ่นให้อาบ
ปรนนิบัติท่านทั้งสองอย่างดีเยี่ยมเสมอมา

วันหนึ่ง ดาบสน้องชายคิดว่า เราจะให้บิณฑบาต
บริโภคผลไม้ที่เราหามา จึงรีบลุกขึ้นแต่เช้าตรู่ก่อนพี่ชาย
ออกไปหาผลไม้ลูกใหญ่บ้างเล็กบ้าง เท่าที่พอจะเก็บหามาได้
จากที่ที่ตนเคยเก็บเมื่อวานบ้าง รีบนำมาให้บิณฑบาตบริโภค
ส่วนโสณดาบสโพธิสัตว์ ซึ่งได้อภิญญา ๕ พอรุ่งเช้าก็ออก
ไปยังที่ไกลๆ หาผลไม้ที่มีรสอร่อย ซึ่งเป็นผลไม้ที่มีรสดีกว่าที่
น้องชายหามา เมื่อนำไปให้ ท่านทั้ง ๒ ก็บอกว่า “ได้บริโภคผลไม้
ที่น้องชายนำมาให้แล้ว” ดังนั้นผลไม้ดีๆ ที่โสณดาบสนำมา
ก็เน่าเสียไป เป็นอยู่อย่างนี้หลายวัน

พระโพธิสัตว์จึงได้บอกกับน้องชายว่า “เจ้ามีความ

เครื่องหมายของคนดี

๖๗

ปรารภนาดีต่อพ่อและแม่ แต่อย่าได้ทำอย่างนี้อีกเลย เพราะผลไม้ที่เจ้านำนานั้น มีขนาดไม่เท่ากัน สุกๆ ดิบๆ เมื่อบริโภคนานเข้า จะทำให้ท่านมีอายุสั้น” แต่น้องชายก็ไม่ได้ทำตาม เพราะมีแต่ความปรารถนาดีอย่างเดียว ยังขาดปัญญาารอบรู้ เมื่อไม่ยอมเชื่อฟัง โสณดาบสจึงขับไล่ น้องชายให้ไปอยู่ที่อื่น เพื่อให้ไปบำเพ็ญสมณธรรมให้เต็มที่ จะได้เป็นที่พึ่งแก่ตน ส่วนบิดามารดานั้น ท่านจะเป็นผู้ดูแลเอง

เมื่อน้องชายได้ฟังดังนั้น ก็สำนึกผิดในความดื้อรั้นของตน ไม่สามารถจะอยู่ในที่นั้นได้ จึงหลีกเร้นไปอยู่คนเดียว ปรารภความเพียรอยู่ในป่าลึก จนสามารถทำอภิญญาและสมาบัติให้บังเกิดขึ้นได้ แล้วคิดว่า จะนำพระราชาทูทั้งหมดมาถวายแก่พระองค์ บังเกิดขึ้นได้ แล้วคิดว่า จะนำพระราชาทูทั้งหมดมาถวายแก่พระองค์ ขอมหาพิชัย เพื่อจะได้มีโอกาสมาปรนนิบัติดูแลบิดามารดาอีก

ดังนั้น นันทดาบสจึงได้เหาะไปเฝ้าพระเจ้ามโนหะ ได้ทูลว่า จะนำราชสมบัติในชมพูทวีปทั้งหมดมาถวายแก่พระองค์ ด้วยอานุภาพของตน และจะช่วยคุ้มครองทหารในกองทัพ ไม่ให้ได้รับอันตราย พระเจ้ามโนหะตอบตกลง จึงออกทำศึกโดยการดูแลของนันทดาบส ฉะนั้นการทำศึกของพระราชาทูๆ ครึ่งจึงได้รับชัยชนะมาตลอด และไม่มีการเสียเลือดเนื้อเลยแม้แต่หน่วย

จนเวลาล่วงไป ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน นันทดาบสก็

เครื่องหมายของคนดี

๖๘

สามารถรวบรวมราชสมบัติของพระราชาทั่วทั้งชมพูทวีปได้ โดยไม่ต้องมีการเสียเลือดเนื้อแม้เพียงหยดเดียว พระเจ้ามโนหะ ได้ฉลองชัยร่วมกับพระราชาทั้งหลาย ที่สามารถรวมแผ่นดินให้เป็นปึกแผ่น โดยที่พระราชาทั้งหมด ก็มีความสมัครสมานสามัคคี ด้วยอาณาภาพของนนทดาบส

พระราชาเหล่านั้นต่างก็นึกถึงคุณของนนทดาบส จึงตั้งใจจะยกราชสมบัติให้ แต่ท่านปฏิเสธ และได้บอกความประสงค์ของท่านให้ทราบว่า “อยากจะขอเชิญหาบพิตรทั้งหมด ไปช่วยขอขมาโทสโสนดาบส ผู้เป็นพี่ชายของตน เพื่อตนเอง จะได้อยู่บำรุงบิดามารดาต่อไป” พระเจ้ามโนหะ และพระราชาทั้งหลายก็รับคำ จากนั้นก็ได้พาพระราชาทั้ง ๑๐๑ พระองค์ ไปยังอาศรมของโสนดาบส

วันนั้น โสนดาบสรำพึงถึงน้องชายที่หายไปถึง ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน เช่นกัน ว่าไปอยู่ที่ไหน จึงตรวजूด้วยทิพยจักขุ ก็เห็นว่าน้องชายกำลังพาพระราชา ๑๐๑ พระองค์ พร้อมด้วยบริวารเดินทางมาเพื่อจะขอขมา จึงเหาะมาทางอากาศให้พระราชาทั้งหมดได้นมัสการ เมื่อได้เห็นอาณาภาพของโสนดาบส พระราชาต่างพากันสักการบูชา โสนดาบสปลื้มการเป็นอย่างดี จากนั้นท่านได้เนรมิตหนทางให้ราบเรียบ สะดวกสบายสำหรับ

เครื่องหมายของคนดี

๖๕

การเดินทางไปยังอาศรม แล้วทูลเชิญพระราชาทรงเสด็จไปเยี่ยมชมอาศรม

นันทดาบส พระเจ้ามนโษะ และกษัตริย์อีก ๑๐๑ พระองค์ แวดล้อมไปด้วยกองทัพอันทรงเกียรติ เข้าไปขอขมาโทษต่อพระโพธิสัตว์ ให้ถอดโทษต่อน้องชายที่ไม่เชื่อฟัง ซึ่งท่านก็อดโทษให้ เพราะใจจริงนั้นก็ไม่ได้โกรธเคืองเลย แต่ต้องการจะลดทิฏฐิมานะ ให้น้องชายเชื่อฟังบ้างเท่านั้นเอง

จากนั้นพระโพธิสัตว์ก็กล่าวว่า “นันทะเอ๋ย พี่ดีใจที่น้องได้ที่พึ่งสำหรับตนแล้ว เรื่องในอดีตนั้นพี่ยกโทษให้ เธอจงดูแลมารดาบิดา อย่าได้ประมาท จงปฏิบัติต่อท่านให้ดี ให้ท่านบริโภคน้ำแต่ผลไม้ที่ดีมีรสเลิศ จงบำรุงท่านอย่างดีที่สุดในทุกเรื่อง” นันทดาบสดีใจที่พี่ชายยกโทษให้ แล้วทั้งสองก็ได้ช่วยกันบำรุงบิดามารดาจนตลอดชีวิต ครั้นละโลกแล้ว ทั้งหมดก็ไปสู่สุคติ

จะเห็นได้ว่า บัณฑิตในการก่อน ท่านกตัญญูรู้คุณต่อบุพการีถึงขนาดนี้ แม้แต่ราชสมบัติที่มีอยู่ทั่วทั้งชมพูทวีป ก็มีค่าน้อยนิด ไม่อาจจะเปรียบเทียบกับบุญกุศลมหาศาลที่ได้ดูแลรับใช้บิดามารดา ท่านถือว่าการตอบแทนพระคุณเป็นหน้าที่ซึ่งจะขาดเสียมิได้ เป็นสิ่งดีเลิศ ประเสริฐกว่าการได้ครอบครองทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดในโลก จึงยอมสละราชสมบัติที่มาถึงเพียงเพื่อ

เครื่องหมายของคนดี

๓๐

ให้ได้อุปนิสัยการบำรุงบุพการี

ฉะนั้น พวกเราทุกคน ต้องหมั่นบำรุงท่านทั้ง ๒ ให้ดี เพราะมารดาบิดา คือพระอรหันต์ของลูก ต้องตอบแทนคุณท่าน ให้สมกับที่ท่านเลี้ยงดูเรามา โดยตอบแทนแบบผู้มีปัญญา คือ ชักชวนให้ท่านมีศรัทธา ให้ท่านได้ทำทาน รักษาศีล เจริญ ภาวนาให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน คือเข้าถึงพระธรรมกาย ท่านจะได้มีที่พึ่งที่แท้จริงในชีวิต ถ้าทำได้เช่นนี้ เราจะได้ชื่อว่า เป็นลูกแก้วยอดกตัญญู

